

Вплив облікових проблем на достовірність фінансової звітності банків в умовах нестабільності

Сарахман Оксана Миколаївна

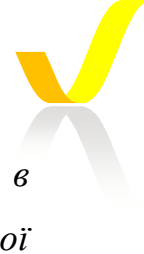
кандидат економічних наук, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування Львівського національного університету імені Івана Франка, 79000, м. Львів, вул. Університетська 1, Україна, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8793-592X>

Шурпенкова Руслана Казимирівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування Львівського національного університету імені Івана Франка, 79000, м. Львів, вул. Університетська 1, Україна, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8825-2389>

Прийнято: 05.02.2025 | Опубліковано: 18.02.2025

***Анотація.** Мета статті - дослідження облікових проблем, які впливають на достовірність фінансової звітності банків в умовах нестабільності, та розроблення рекомендацій для їх подолання. **Методи.** У дослідженні використано системний підхід, методи аналізу, синтезу та узагальнення для оцінки ефективності фінансової звітності та облікових процесів у банківських установах України. **Результати.** Досліджено основні принципи бухгалтерського обліку (обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування, превалювання*

сутності над формою, єдиний грошовий вимірник) та їхнє застосування в банківській сфері. Для банківських установ, зважаючи на специфіку їхньої діяльності, доповнено перелік принципів бухгалтерського обліку в банках, а також у статті зазначено, що їхнє закріплення на нормативно-правовому рівні сприяло б підвищенню чіткості та конкретики у методологічній базі для обліку фінансових інструментів і операцій банківських установ. Визначено ключові проблеми, зокрема зростання кредитного ризику, втрату ринкової вартості активів і низький рівень автоматизації облікових процесів. Запропоновано вдосконалення регуляторної бази, гармонізацію нормативних вимог НБУ з міжнародними стандартами, впровадження сучасних ERP-систем для автоматизації облікових процесів і застосування штучного інтелекту для аналізу фінансових даних. Також акцентовано на необхідності підвищення кваліфікації персоналу через спеціалізовані тренінги, особливо по МСФЗ і розрахунках резервів під очікувані збитки. Окрему увагу приділено вдосконаленню методик оцінки активів і зобов'язань, включаючи застосування підходів до оцінки справедливої вартості активів за МСФЗ 13 і розробку спеціальних методик для оцінки заставного майна в зонах бойових дій. **Висновки.** Зазначені заходи сприятимуть підвищенню ефективності облікових процедур і звітності банківських установ. Вони дозволять забезпечити їхню стійкість, прозорість, конкурентоспроможність на міжнародному рівні та зміцнення довіри з боку інвесторів і регуляторів, незважаючи на складні економічні та соціальні умови.

Ключові слова: фінансова звітність, принципи, бухгалтерський облік, банківська система, економічна нестабільність, міжнародні стандарти.

The influence of accounting problems on the reliability of financial statements of banks in conditions of instability

Oksana Sarakhman

PhD (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Accounting Technologies and Taxation, Ivan Franko National University of Lviv, 79000, Lviv, University Street 1, Ukraine, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8793-592X>

Ruslana Shurpenkova

PhD (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Accounting Technologies and Taxation, Ivan Franko National University of Lviv, 79000, Lviv, University Street 1, Ukraine, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8825-2389>

Abstract. *The purpose of the article is to study accounting problems that affect the reliability of financial statements of banks in conditions of instability, and to develop recommendations for overcoming them. **Methods.** The research uses a systematic approach, methods of analysis, synthesis and generalization to assess the effectiveness of financial reporting and accounting processes in banking institutions of Ukraine. **The results.** The main principles of accounting (prudence, full coverage, autonomy, consistency, continuity, accrual, the predominance of substance over form, a single monetary measure) and their application in the banking sphere were studied. For banking institutions, taking into account the specifics of their activity, the list of accounting principles in banks has been supplemented, and the article states that their consolidation at the regulatory and legal level would contribute to increasing clarity and specificity in the methodological base for accounting of financial instruments and operations of banking institutions. Key problems have been identified, including the growth of credit risk, the loss of the market value of assets and the low level of automation of accounting processes. Improvement of the regulatory framework, harmonization of regulatory requirements of the NBU with international standards, implementation of modern ERP-systems for automation of*

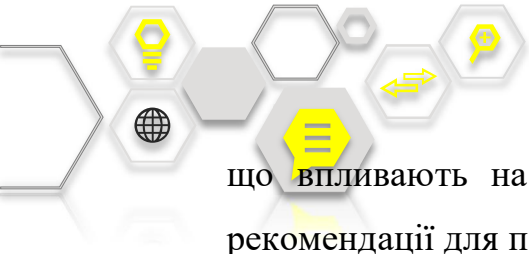
accounting processes and application of artificial intelligence for financial data analysis are proposed. Emphasis is also placed on the need to improve staff qualifications through specialized training, especially on IFRS and the calculation of reserves for expected losses. Particular attention is paid to the improvement of asset and liability valuation methods, including the application of approaches to the fair value of assets under IFRS 13 and the development of special methods for the valuation of collateral in war zones. **Conclusions.** These measures will contribute to increasing the efficiency of accounting procedures and reporting of banking institutions. They will ensure their sustainability, transparency, competitiveness at the international level and strengthening of confidence on the part of investors and regulators, despite difficult economic and social conditions.

Keywords: financial reporting, principles, accounting, banking system, economic instability, international standards.

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічної нестабільності, спричиненої глобальними кризами та локальними викликами, питання достовірності фінансової звітності банків набуває ключового значення для стабільності фінансової системи. Фінансова звітність є основою формування довіри інвесторів, клієнтів та регуляторів, її прозорість і відповідність реальному фінансовому стану визначають ефективність управлінських рішень і стійкість банківської системи.

Недостовірна звітність підвищує ризики втрати довіри інвесторів, зростання вартості фінансування та зниження конкурентоспроможності банку. Для регуляторів фінансова звітність залишається важливим інструментом моніторингу та управління ризиками. Викривлення даних ускладнює прийняття ефективних рішень на макроекономічному рівні, що підвищує вразливість банківського сектору до зовнішніх та внутрішніх потрясінь.

Прозорість і якість фінансової звітності є важливими для зміцнення репутації банків, підвищення їхньої стійкості до кризових явищ і забезпечення стабільного функціонування фінансового сектору. Аналіз облікових проблем,

що впливають на достовірність звітності, дозволяє розробити практичні рекомендації для підвищення її якості та зміцнення ролі банків у забезпеченні економічної стабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні проблеми розкриття інформації у фінансовій звітності фінансово-кредитних установ є предметом уваги багатьох українських науковців.

Значний вплив на формування звітності в Україні має інтеграція Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що сприяє прозорості та порівнянності фінансових показників. На цьому акцентують у своїх дослідженнях С.М. Хомовий, Н.В. Хом'як, Н.О. Томілова - Яремчук і В.С. Литвиненко [1]. Аналіз вартості фінансово-кредитних установ через оцінку основних фінансових показників висвітлено в роботах Л.В. Недері та Д.В. Білої [3]. Прозорість і відповідність фінансової звітності міжнародним стандартам залишаються актуальною проблемою, яку досліджували В. Белова, О.Г. Коренєва та Л.Ю. Сисоєва [4]. Ключові аспекти бухгалтерської звітності, її значення для управління підприємствами та забезпечення фінансової прозорості докладно досліджували В. Маліков, Л. Новіченко та Н. Стойка [6]. Водночас Л.Ю. Шевців і Б.Б. Сенишин [8] підкреслюють значення якісної звітності для забезпечення фінансової безпеки банків. У контексті якісних характеристик фінансової інформації увагу приділено основоположним і посилювальним аспектам, а також їхньому взаємозв'язку. Л.В. Безкоровайна [10] пропонує рекомендації щодо вибору бази оцінки показників звітності з урахуванням цих характеристик. Добровольська О., Кравченко М. та Даніленко О. [12] зосередили увагу на ролі фінансової звітності підприємств у сучасному середовищі, дослідили проблемні аспекти цього питання та визначили перспективи її вдосконалення. Особливу увагу стратегічній важливості фінансової звітності для фінансової безпеки банків приділяють І. Висоцька, С. Савіна, К. Мазур, М. Нагірна та І. Дорош [13]. Артеменко О.І. [15] досліджує вплив автоматизації, ERP-систем та блокчейн-технологій на оптимізацію облікової політики банків. Підкреслено значення цифровізації

для адаптації до МСФЗ, зменшення помилок і підвищення конкурентоспроможності банків. Удосконалення звітності задля підтримки економічної стабільності детально аналізується у дослідженнях Г. Карчевої та І. Карчевої [18].

Аналіз наукових праць свідчить про недостатнє висвітлення проблем впливу облікових труднощів на достовірність звітності в умовах нестабільності. Така ситуація вказує на необхідність розробки рекомендацій щодо подолання таких викликів, що сприятиме підвищенню прозорості діяльності фінансово-кредитних установ і зміцненню довіри до банківської системи загалом.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Систематизовано ключові виклики, які пов'язані із достовірністю звітності банків в умовах нестабільності, та розробка практичних рекомендацій щодо їх подолання, що сприятиме покращенню якості фінансової звітності та стабільності банківського сектору в сучасних умовах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті - дослідити вплив сучасних викликів, зумовлених воєнними умовами та економічною нестабільністю, на систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності банків в Україні, а також визначити способи вдосконалення облікових процесів із метою забезпечення прозорості, відповідності міжнародним стандартам і ефективного управління ризиками.

Досягнення мети даного дослідження передбачає вирішення наступних завдань:

1. Аналіз основних принципів бухгалтерського обліку в банках України з урахуванням нормативно-правових вимог і міжнародних стандартів, а також вивчення їхньої адаптації до сучасних умов.
2. Виявлення специфічних проблем в управлінні обліковими процесами в банківських установах під час воєнних дій, включаючи ризики втрати активів, знецінення заставного майна та складнощі впровадження МСФЗ.

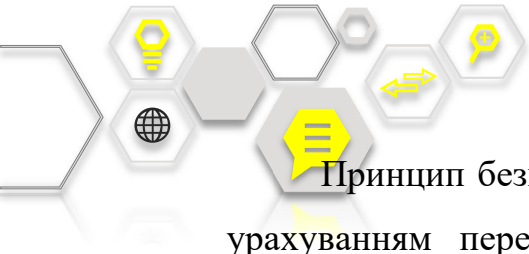
3. Розробка рекомендацій щодо вдосконалення облікових процесів у банках України через автоматизацію, впровадження нових принципів, підвищення кваліфікації персоналу та адаптацію до міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним результатом діяльності банківського менеджменту є облікова інформація, яка формується всередині банку та слугує базою для прийняття рішень на всіх рівнях управління. Система обліку повинна забезпечувати дотримання бухгалтерських принципів, єдність методології, взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку, хронологічне відображення операцій, а також накопичення й систематизацію даних для управління та складання звітності [1].

В Україні основними принципами бухгалтерського обліку є обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування, превалювання сутності над формою, єдиний грошовий вимірник. Вони визначені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] і формують базу облікової політики банків.

Принцип обачності реалізується через створення резервів для окремих статей активів, що є механізмом захисту від потенційних збитків. В умовах війни його реалізація потребує розширення підходів до створення резервів для активів, які піддаються суттєвим ризикам втрати вартості через пошкодження, знищення або втрату контролю над ними в зоні бойових дій [3]. Принцип повного висвітлення забезпечує прозорість облікових даних через надання повної інформації про активи, зобов'язання та капітал, що дозволяє користувачам фінансової звітності ухвалювати обґрунтовані рішення [4].

Принцип автономності підкреслює незалежність банківських операцій від власників або інших суб'єктів, що забезпечує чітке відображення фінансових результатів установи. Послідовність у застосуванні облікової політики дозволяє зберігати порівнянність звітності між періодами, що особливо важливо під час аналізу діяльності банків у нестабільних умовах.

Принцип безперервності гарантує відображення активів і зобов'язань з урахуванням передумови, що банк продовжуватиме свою діяльність у передбачуваному майбутньому, навіть за умов економічної нестабільності.

Принцип нарахування залишається ключовим у системі обліку фінансових результатів діяльності українських банків. Він забезпечує відображення доходів і витрат у тому звітному періоді, в якому вони були визнані, а не в момент фактичного руху грошових коштів. Важливо, що принцип нарахування тісно пов'язаний із принципом обачності та концепцією відповідності доходів і витрат у межах звітного періоду [7].

Превалювання сутності над формою є ще одним важливим принципом, який забезпечує пріоритет економічного змісту операцій над їхньою юридичною формою, що дозволяє точніше відображати реальний стан справ у банках. Єдиний грошовий вимірник є основою для відображення усіх операцій у національній валюті, що уніфікує звітність і дозволяє уникати непорозумінь під час фінансового аналізу [8].

Проте в сучасних міжнародних практиках облік часто включає більше принципів, що відображено у МСФЗ. Важливо враховувати, що деякі з цих міжнародних принципів, такі як прозорість або зрозумілість, можуть бути впроваджені в рамках адаптації до глобальних стандартів обліку [9]. Для банківських установ, зважаючи на специфіку їхньої діяльності, доцільно доповнити перелік принципів бухгалтерського обліку в банках (табл. 1).

Таблиця 1

Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Принцип	Сутність
Принцип ризик-орієнтованості	Урахування різних видів ризиків (кредитного, валютного, ринкового тощо) у формуванні облікової політики та операцій.
Принцип своєчасності	Забезпечення оперативного отримання облікової інформації для ухвалення рішень у динамічних умовах фінансового ринку.
Принцип прозорості	Надання доступної та зрозумілої звітності для зовнішніх користувачів, включаючи регуляторів і інвесторів.
Принцип цифровізації	Використання сучасних технологій, автоматизація облікових процесів та застосування електронних платформ.

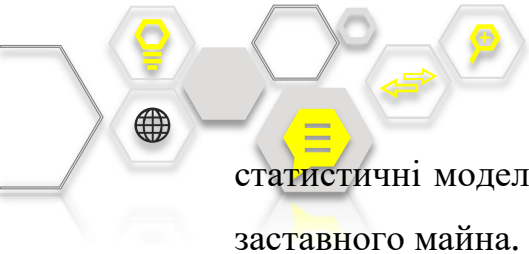

Принцип відповідності нормативам	Дотримання вимог НБУ та міжнародних стандартів, таких як МСФЗ.
Принцип інтеграції ризиків і капіталу	Відображення у звітності не лише фінансових результатів, але й достатності капіталу відповідно до операцій.
Принцип динамічної оцінки	Регулярна переоцінка активів і зобов'язань із врахуванням змін на ринку.

Зазначені принципи фактично вже використовуються в системі обліку українських банків, а їхнє закріплення на нормативно-правовому рівні сприяло б підвищенню чіткості та конкретики у методологічній базі для обліку фінансових інструментів і операцій банківських установ.

Сьогодні банківські установи стикаються із суттєвими труднощами в управлінні активами та зобов'язаннями. Зростання кредитного ризику ускладнює прогнозування повернення позик, особливо від клієнтів із зон бойових дій, що підвищує ймовірність неповернення. Банки змушені розраховувати резерви під очікувані кредитні збитки відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», але економічна невизначеність робить складання точних прогнозів складним завданням [10].

Додатковою проблемою є втрата ринкової вартості заставного майна. Через бойові дії заставні активи можуть втратити ліквідність або стати недоступними для реалізації, що негативно впливає на фінансові результати банків. Майно, яке перебуває у зонах конфлікту, часто втрачає ринкову вартість, що ускладнює формування резервів під кредитні збитки. У таких умовах банки використовують спеціальні методики оцінки застави, наприклад, коригування вартості активів із врахуванням регіональних ризиків або застосування дисконтів для відображення втрат ліквідності.

Для прогнозування кредитних збитків широко застосовуються моделі, що базуються на МСФЗ 9, які включають аналіз очікуваних грошових потоків, ймовірностей дефолту та використання макроекономічних сценаріїв, які враховують наслідки війни [11]. Оцінка кредитного ризику ускладнюється через недостатність актуальних даних, тому банки часто поєднують

статистичні моделі з експертними оцінками, беручи до уваги ризики втрати заставного майна.

Ще однією проблемою є впровадження МСФЗ 16 «Оренда», який вимагає особливого підходу до обліку орендних зобов'язань, який може бути складним для розуміння банківським персоналом [13]. Окрім того, МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» передбачає використання складних методик, які не завжди легко реалізувати через економічну нестабільність.

Банки застосовують різні підходи до оцінки справедливої вартості залежно від типу активів та умов ринку. Ринковий підхід базується на аналізі цін подібних активів на відкритих ринках, але в умовах нестабільності доступність таких даних обмежена, тому потрібні альтернативні джерела чи професійне судження [14]. Дохідний підхід оцінює актив через майбутні грошові потоки, дисконтовані з урахуванням ризику. Витратний підхід орієнтується на вартість створення або заміни активу з урахуванням зносу. Часто банки комбінують ці методи, щоб врахувати коливання ринку та інші фактори.

Недостатня автоматизація облікових процесів також створює труднощі. Застарілі інформаційні системи гальмують відповідність банківських операцій МСФЗ. Сучасні ERP-системи можуть інтегрувати ключові фінансові процеси, автоматизуючи розрахунки амортизації, коригування за ринковими цінами та резервів під кредитні збитки, що суттєво підвищує ефективність обліку [16].

Окрему роль відіграє підвищення кваліфікації персоналу через спеціалізовані тренінги щодо МСФЗ, яке сприятиме не лише адаптації працівників до змін стандартів, але й підвищенню їхньої професійної компетентності, що дозволить більш впевнено працювати з новими методиками обліку [17]. Працівники зможуть отримати знання, які допоможуть їм ефективніше оцінювати ризики, правильно розраховувати резерви та забезпечувати відповідність звітності міжнародним стандартам.

Регуляторні зміни також додають складнощів. Національний банк України, хоча і вимагає дотримання МСФЗ, впроваджує власні стандарти, які не завжди узгоджуються з міжнародними нормами. Часті зміни в податковому та валютному законодавстві змушують банки швидко адаптуватися, що збільшує ризик помилок у процесі обліку [14].

Отже, сучасні виклики вимагають від банків гнучкості, інноваційного підходу до обліку та постійного вдосконалення внутрішніх процесів для збереження стабільності у складних економічних умовах.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що прозорість і якість фінансової звітності значною мірою залежить від ефективності облікових процедур і відповідності міжнародним стандартам, зокрема МСФЗ. Основні принципи бухгалтерського обліку, такі як обачність, нарахування, безперервність, а також принципи ризик-орієнтованості, прозорості та цифровізації, відіграють ключову роль у забезпеченні надійності звітності банків в умовах нестабільності.

Серед основних проблем, з якими стикаються банки, варто виділити зростання кредитного ризику, труднощі оцінки справедливої вартості активів, недостатню автоматизацію облікових процесів та складність інтеграції міжнародних стандартів у національну практику. Впровадження сучасних ERP-систем, використання комбінованих підходів до оцінки активів, а також підвищення кваліфікації персоналу через спеціалізовані тренінги є важливими кроками для подолання цих викликів.

Регуляторна адаптація до змін та удосконалення методик оцінки кредитних ризиків, зокрема через використання макроекономічних сценаріїв та експертних оцінок, сприяють збереженню фінансової стійкості банків. Поряд із цим, подальший розвиток національної облікової системи в напрямі гармонізації з міжнародними стандартами потребує нормативного закріплення додаткових принципів, таких як своєчасність і динамічна оцінка.

Подальші наукові дослідження будуть зосереджені на аналізі впливу новітніх цифрових технологій на автоматизацію бухгалтерського обліку,

вдосконаленні методик оцінки ризиків в умовах війни, а також на вивченні практичного досвіду міжнародних банків у сфері облікових процедур і звітності. Такий підхід дозволить сформулювати рекомендації для підвищення ефективності облікової системи українських банків у періоди кризових явищ.

Список використаних джерел

1. Хомовий С.М., Хом'як Н.В., Томілова-Яремчук Н.О., Литвиненко В.С. Розвиток та вплив міжнародних норм обліку на формування фінансової звітності в банківських установах України // Економіка, менеджмент та бізнес. URL: https://econommeneg.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/economika/khomovy_s._khomyak_n._tomilova-yaremchuk_n._litvinenko_v_0.pdf (дата звернення: 16.11.2024).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (Редакція станом на 14.07.2023) [Електронний ресурс]. URL: <https://document.vobu.ua/doc/3241> (дата звернення: 15.11.2024).
3. Недеря Л.В., Біла Д.В. Оцінка фінансової звітності в інформаційному забезпеченні вартості фінансово-кредитних установ // Економіка розвитку. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5877> (дата звернення: 23.11.2024).
4. Белова І.В., Коренєва О.Г., Сисоєва Л.Ю. Проблеми розкриття інформації у фінансовій звітності банків України // Журнал економічних досліджень. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/324283463.pdf> (дата звернення: 19.11.2024).
5. Фінансова звітність і банки: як банки використовують фінансову звітність своїх клієнтів [Електронний ресурс] // Uteka. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-shkola-bughaltera-selkokhozyastvenoy-otrasli-69-finansovaya-otchetnost-i-banki-kak-banki-ispolzuyut-finansovuyu-otchetnost-svoix-klientov> (дата звернення: 17.11.2024).

6. Маліков В., Новіченко Л., Стойка Н. Бухгалтерська звітність: вимоги та складові // Економіка та суспільство. 2023. № 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-86>. (дата звернення: 10.11.2024).

7. Проблеми ведення бухгалтерського обліку в Україні [Електронний ресурс]. URL: https://www.accounting-ukraine.kiev.ua/poslugi/buhgalterskiy_oblik_ukraine.htm (дата звернення: 21.11.2024).

8. Шевців Л.Ю., Сенишин Б.Б. Шляхи підвищення фінансової безпеки банків України в умовах глобалізаційних процесів // Бізнес Інформ. 2020. № 9. С. 254–262. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-9-254-262> (дата звернення: 20.11.2024).

9. Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ на практиці 2024/2025 [Електронний ресурс]. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2024/ifrs-accounting-standards-in-practice-2024-2025> (дата звернення: 16.12.2024).

10. Безкоровайна Л.В. Проблеми формування показників фінансової звітності підприємств України за МСФЗ // Підприємництво і торгівля. 2023. № 39. С. 17–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-39-02> (дата звернення: 18.11.2024).

11. Савченко Т.Г. Банківська звітність як інформаційне забезпечення прийняття рішень суб'єктами грошового ринку // Електронний науковий архів Сумського державного університету. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57214/5/Savchenko_money_market_participants1.pdf (дата звернення: 19.11.2024).

12. Добровольська О., Кравченко М., Даніленко О. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством // Економіка та суспільство. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34>.

13. Висоцька І., Савіна С., Мазур К., Нагірна М., Дорош І. Обґрунтування стратегії забезпечення фінансової безпеки банку // Financial

and credit activity problems of theory and practice. 2021. № 4. С. 58–65. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i39.238800> (дата звернення: 20.11.2024).

14. Микитюк Н.О., Дунаєвська А.В. Проблемні питання розкриття інформації при формуванні системи фінансової звітності на основі таксономії за МСФЗ // Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 6. Т. 2. С. 273–279.

15. Артеменко О.І. Інтеграція облікових систем та сучасні технології в обліковій політиці банків // Бізнес та інновації. 2022. № 11. С. 45–51. DOI: <https://doi.org/10.32983/2022-11-45-51>.

16. Шишков С.Є. Формування системи фінансової звітності емітентів на основі таксономії: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення // Статистика України. 2021. № 2. С. 109–118. URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/5922/1/SU_2021%232%20%D0%9E%D0%9C%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83-109-118.pdf (дата звернення: 17.12.2024).

17. Пасько О.В. Роль національних регуляторів бухгалтерського обліку в сучасному світі // Фінанси, облік і аудит. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/rol-nacionalnih-regulyatoriv-buhgalterskogo-obliku-v-suchasnomu-sviti.html> (дата звернення: 20.11.2024).

18. Karcheva G., Karcheva I. Theoretical and practical aspects of managing the financial and economic security of banks // Ekonomichnyy analiz. 2022. № 1. С. 188–198. DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econa2022.01.188> (дата звернення: 22.12.2024).

19. Овсяк Н.В., Шалієвська Ж.С., Гулько К.Ю. Фінансова звітність як основне джерело інформації про діяльність підприємства // Економіка, фінанси, право. 2021. № 11/1.